

UDK 347.9 / 349.2

Upis u registar zadužnica i bjanko zadužnica

Božo Prelević, dipl. iur.

Propisi.hr

Svaka bjanko i obična zadužnica koja je potvrđena od javnog bilježnika mora biti upisana u poseban registar zadužnica i bjanko zadužnica. Njihov upis u ovaj registar uređen je odredbama Ovršnog zakona i posebnog pravilnika. Članak sadrži analizu važećih zakonskih i podzakonskih odredbi kojima je uređen upis u registar zadužnica i bjanko zadužnica.

1. Uvod

U nekoliko prošlih brojeva RiPup-a analizirali smo pravni aspekt zadužnica i bjanko zadužnica¹ te njihov računovodstveni aspekt². U ovom broju našeg časopisa analiziramo pravne posljedice upisa zadužnica i bjanko zadužnica u poseban registar. Upis u registar zadužnica i bjanko zadužnica uređen je odredbama Ovršnog zakona³ (u nastavku teksta: Zakon) i posebnog Pravilnika o registru zadužnica i bjanko zadužnica⁴.

Zadnje izmjene Zakona iz 2017. uvele su određene novine u vezi pravnih posljedica upisa zadužnica i bjanko zadužnica u registar. Naime, brisana je dotadašnja odredbe čl. 216. st. 6. Zakona, pa Financijska agencija (u nastavku teksta: Agencija) više neće provjeravati podudaraju li se podaci iz zadužnice s podacima iz registra zadužnica i bjanko zadužnica. Do zakonskih izmjena Agencija je to morala provjeravati pa u slučaju da je utvrdila da se podaci ne podudaraju nije provodila naplatu zadužnice.

Nakon zakonskih izmjena iz 2017., dužniku je ostavljeno da pravnim sredstvima protiv zadužnice dokaže moguću nepravilnost u korištenju zadužnice od strane vjerovnika. Međutim, obveza upisa zadužnica i bjanko zadužnica u poseban registar ostaje i dalje i nakon zadnjih zakonskih izmjena, o čemu više navodimo u nastavku.

2. Registar zadužnica i bjanko zadužnica

Registar zadužnica i bjanko zadužnica sadrži podatke o osobi koja ih je izdala, vrsti zadužnice, u čiju je korist izdana ako je riječ o zadužnici, je li preuzeto jamstvo za obvezu iz zadužnice, ili bjanko zadužnicu.

- 1 Prelević, Božo, stručni članak „Zapljeni računa na temelju zadužnice i bjanko zadužnice“, RiPup br. 6/2018, str. 151.
- 2 Baica, Neven, stručni članak „Evidentiranje zadužnice kod izdavatelja“, RiPup br. 9/2018, str. 55.
- 3 Nar. nov., br. 112/12, 25/13-Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku, 93/14, 55/16-Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 73/17.
- 4 Nar. nov., br. 115/12, 125/14 i 82/17.

ce i tko ga je preuzeo, koji je iznos tražbine za koju je izdana odnosno koji se najviši iznos u nju može upisati te podaci o javnom bilježniku koji je ispravu potvrdio, datumu i poslovnom broju potvrde⁵.

ističemo...

Javni bilježnik koji potvrdi zadužnicu, ili bjanko zadužnicu dužan je navedene podatke odmah elektroničkim putem priopćiti službi registra zadužnica i bjanko zadužnica⁶.

Treba istaknuti kako je način vođenja registra zadužnica i bjanko zadužnica propisan je posebnim pravilnikom o čemu više navodimo u nastavku⁷.

2.1. Povjerljivost podataka iz registra zadužnica i bjanko zadužnic

Zakonom je određeno kako su podaci iz registra zadužnica i bjanko zadužnica povjerljivi i njima se može koristiti samo Agencija radi provjere istinitosti zadužnica kada se temeljem zadužnice, ili bjanko zadužnice zatraži naplata tražbina koje su u njima utvrđene⁸. Bez obzira na pravilo o povjerljivosti podataka iz registra zadužnica i bjanko zadužnica, podaci koji su upisani u registar dostavit će se na zahtjev sudu, ili drugom nadležnom tijelu u vezi s postupkom koji se pred njima vode.

2.2. Nagrada javnom bilježniku

Sukladno zakonskim odredbama, za obavljanje poslova potvrde suglasnosti o zapljeni, zadužnice i bjanko zadužnice javni bilježnici imaju pravo na nagradu i naknadu troškova u iznosima koji pravilnikom utvrđuje ministar nadležan za poslove pravosuđa⁹. Treba

- 5 Čl. 216. st. 1. Zakona.
- 6 Čl. 216. st. 2. Zakona.
- 7 Vidjeti pod 3.
- 8 Čl. 216. st. 4. Zakona.
- 9 Čl. 216. st. 5. Zakona.

istaknuti kako za ove poslove javni bilježnici ne naplaćuju javnobilježničku pristojbu.

2.3. Zaduznice neupisane u registar nakon izmjena Zakona iz 2017.

Agencija će po zadužnicama, neovisno o tome jesu li samo ovjere, ili su solemnizirane, i neovisno o tome jesu li upisane u registar zadužnica i bjanko zadužnica, postupati na jednak način.

ističemo...

To znači kako će odmah će bankama izdati nalog za pljenidbu sredstava, a nalog za prijenos vjerovniku tek protekom roka od 60 dana.

Kako smo naveli¹⁰, nakon zadnjih zakonskih izmjena iz 2017. i brisanja odredbe čl. 216. st. 6. Zakona, Agencija više ne provjerava podudaraju li se podaci iz zadužnice podudaraju s podacima iz registra zadužnica i bjanko zadužnica.

Do zadnjih zakonskih izmjena Agencija je morala provjeravati podudaraju li se navedeni podaci sa podacima iz registra zadužnica i bjanko zadužnica, a u slučaju da se nisu podudarali, Agencija nije smjela provesti naplatu zadužnice. Međutim, nakon zadnjih zakonskih izmjena dužniku dana mogućnost pobijanja zadužnice pravnim sredstvima. Tako sada dužnik korištenjem pravnih sredstava iz Zakona može dokazati moguću nepravilnost u korištenju zadužnice od strane vjerovnika.

Nakon zadnjih zakonskih izmjena, dužnik iz zadužnice može koristiti ista pravna sredstva koja postoje protiv svih osnova po kojima se provodi izravna naplata.

ističemo...

Dužnik, nakon što primi obavijest Agencije, ili banke da je protiv njega zatražena naplata zadužnice, ili u slučaju da na drugi način sazna da je zatražena naplata, ima mogućnost korištenja dviju vrsta pravnih sredstava, prijedloga za odgodu izdavanja naloga za prijenos zaplijenjenih sredstava vjerovniku i prijedloga za proglašenje nedopuštenim pljenidbe i prijenosa po zadužnici.

Dužnik može istovremeno podnijeti sudu oba navedena prijedloga. U slučaju da se prijenos sredstava izvrši prije nego što je sud dostavio rješenje o odgodu, ili rješenje o proglašenju pljenidbe i prijenosa nedopuštenim, dužnik može tražiti povrat sredstava i možebitnu naknadu štete u posebnoj parnici. Kako jamci u provedbi naplate po zadužnici imaju status ovršenika, na raspolaganju im stoje ista navedena pravna sredstva kao i glavnome dužniku.

2.3.1. Prijedlog za odgodu izdavanja naloga za prijenos zaplijenjenih sredstava vjerovniku

ističemo...

Odgoda izdavanja naloga za prijenos zaplijenjenih sredstava vjerovniku može se tražiti iz razloga određenih u čl. 65. Zakona, pri čemu u obzir dolaze samo oni razlozi koji se mogu primijeniti slučaju zadužnice.

Ovršenik treba učiniti vjerojatnim da bi provedbom ovrhe pretrpio nenadoknadivu, ili teško nadoknadivu štetu. Nakon što je primio zahtjev za odgodu, sud će pozvati vjerovnika da se očituje o zahtjevu dužnika.

Pri tome sud može odgodu provedbe naplate zadužnice uvjetovati davanjem jamčevine od strane dužnika, na zahtjev vjerovnika. O prijedlogu za odgodu izdavanja naloga za prijenos zaplijenjenih sredstava vjerovniku sud mora odlučiti u roku osam dana. U slučaju da sud prihvati zahtjev dužnika, rješenjem će odrediti da se odgađa prijenos sredstava u korist vjerovnika.

Također, sud će rješenjem trebati odrediti i trajanje odgode, a to će najčešće biti do donošenja pravomoćne odluke o prijedlogu za proglašenje nedopuštenim pljenidbe i prijenosa. Treba istaknuti kako će Agencija i dalje, sve do drukčije odluke suda, izdavati nalog o zapljeni sredstava s računa dužnika.

2.3.2. Prijedlog za proglašenje nedopuštenim pljenidbe i prijenosa po zadužnici

Drugo pravno sredstvo koje stoji na raspolaganju dužniku iz zadužnice je prijedlog za proglašenje nedopuštenim pljenidbe i prijenosa po zadužnici. Zahtjev za proglašenje nedopuštenim pljenidbe i prijenosa po zadužnici je novo redovno pravno sredstvo, po uvjetima, načinu odlučivanja i učincima izjednačeno je s žalbom protiv rješenja o ovrsi, pa se na njega odgovarajuće primjenjuju odredbe o žalbi iz čl. 50. (redovna žalba) i čl. 53. (žalba nakon proteka roka) Zakona.

ističemo...

Zahtjev se može podnijeti iz razloga koji su određeni u čl. 50. st. 1. Zakona.

Povodom zahtjeva dužnika sud može donijeti odluku o njegovom odbacivanju, može prihvatiti dužnikov zahtjev i donijeti rješenje da se pljenidba i prijenos proglašavaju nedopuštenim ili će, ako je zahtjev podnjet iz razloga iz čl. 50. st. 1. toč. 7. i toč. 9.-11. Zakona, zaključkom predlagatelja uputiti da u roku petnaest dana pokrene parnicu radi proglašenja nedopuštenim pljenidbe i prijenosa. Ako je sud donio rješenje o odgodu izdavanja naloga za prijenos sredstava vjerovniku, sud će to rješenje odmah dostaviti Agenciji, u slučaju hitnosti i telefaksom i elektroničkom poštom.

3. Oblik, sadržaj i način vođenja registra zadužnica i bjanko zadužnica

ističemo...

Kako smo naveli¹¹, javni bilježnik koji potvrdi zadužnicu, ili bjanko zadužnicu dužan je navedene podatke odmah elektroničkim putem priopćiti službi registra zadužnica i bjanko zadužnica (u nastavku teksta: Registar).

Oblik, sadržaj i način vođenja Registra uređen je spomenutim posebnim Pravilnikom o registru zadužnica i bjanko zadužnica (u nastavku teksta: Pravilnik).

¹⁰ Vidjeti pod 1.

¹¹ Vidjeti pod 2.

3.1. Vođenje Registra

Registar je elektronička baza podataka koji sadrži podatke:

- o osobi koja je izdala zadužnicu ili bjanko zadužnicu;
- vrsti zadužnice;
- u čiju je korist izdana ako je riječ o zadužnici;
- je li preuzeto jamstvo za obvezu iz zadužnice ili bjanko zadužnice i tko ga je preuzeo;
- koji je iznos tražbine za koju je izdana, odnosno koji se najviši iznos u nju može upisati, te;
- podatke o javnom bilježniku koji je ispravu potvrdio, datumu i poslovnom broju potvrde.

ističemo...

Registar vodi Hrvatska javnobilježnička komora¹² (u nastavku teksta: HJK).

3.2. Dostava podataka u Registar

Podatke o zadužnici ili bjanko zadužnici u Registar dostavlja javni bilježnik¹³. Javni bilježnik koji potvrdi zadužnicu ili bjanko zadužnicu dužan je navedene podatke iz čl. 1. st. 2. Pravilnika¹⁴ odmah elektroničkim putem priopćiti službi Registra. Pravilnikom je određeno kako je javni bilježnik ovlašten izvršiti naknadnu promjenu podataka dostavljenih Registru jedino u svrhu ispravka očite pogreške u pisanju, što će u Registru biti posebno naznačeno. Javni bilježnik ima pristup samo onim podacima koje je sam unio u Registar. Podaci iz Registra su povjerljivi i njima se može koristiti samo Agencija radi provjere istinitosti zadužnica kad se temeljem njih zatraži naplata tražbine koje su u njima utvrđene. Treba istaknuti kako podatke o izvršenoj naplati po zadužnici ili bjanko zadužnici, u cijelosti ili djelomično, u Registar dostavlja Agencija nakon izvršene naplate¹⁵.

Zadužnica, odnosno bjanko zadužnica, jedanput kada je upisana u Registar, ne može se ponovno upisati u Registar¹⁶.

ističemo...

Na zahtjev stranke javni bilježnik će izdati potvrdu o izvršenom upisu u Registar.

Javni bilježnik izdaje potvrdu sukladno odredbama Zakona o javnom bilježništvu¹⁷.

3.3. Pohrana podataka u Registar

Sukladno čl. 4. st. 1. Pravilnika, pohrana podataka u Registar obavlja se pomoću informatičkog sustava u HJK. Tehničke preduvjete za postupanje sukladno Pravilniku određuje ministar nadležan za poslove pravosuđa na prijedlog HJK. Formate podataka koji su potrebni kod upisa, promjena upisa, pretraživanja, upita i odgovora na upite, određuje HJK.

Svaka ovlaštena osoba mora se u okviru elektroničkog pravnog prometa predstaviti navođenjem svog korisničkog broja i sigurnosne šifre. Korisnički broj i sigurnosnu šifru za pristup Registru odobrava HJK i o tome vodi evidenciju. Sigurnosna šifra mora se čuvati u

12 Čl. 1. st. 2. Pravilnika.

13 Čl. 2. st. 1. Pravilnika.

14 Vidjeti pod 3.1.

15 Čl. 3. Pravilnika.

16 Čl. 8. Pravilnika.

17 Nar. nov., br. 78/93, 29/94, 162/98, 16/07, 75/09 i 120/16.

tajnosti i zaštititi od zlorabe, a njen eventualni gubitak mora se odmah prijaviti HJK-u.

3.4. Redoslijed upisa u Registar

ističemo...

Zadužnice ili bjanko zadužnice registriraju se redoslijedom kojim ih javni bilježnik upisuje u Registar¹⁸.

Za upis zadužnice ili bjanko zadužnice u Registar plaća se jedinstvena naknada u iznosu od 10,00 kn.

Ovu naknadu dužna je platiti osoba koja je zatražila potvrdu zadužnice ili bjanko zadužnice u Registru, na zahtjev suda ili drugog nadležnog tijela u vezi s postupkom koji se pred njima vode ne se plaća navedena naknada.

3.5. Pristup podacima iz Registra

ističemo...

Sukladno čl. 6. Pravilnika, osobe koje rade na obradi podataka u Registru, kao i osobe zaposlene u HJK-u, koje imaju pristup podacima u Registru, obvezne su čuvati tajnu o ovim podacima.

HJK će podatke iz Registra dostaviti na pisani zahtjev sudu, ili drugom nadležnom tijelu u vezi s postupkom koji se pred njim vode. Pristup korisnika Registru, koji se vodi u realnom vremenu, moguć je u svako doba uz navođenje svog korisničkog broja i sigurnosne šifre¹⁹.

Agencija pretražuje podatke o zadužnicama, odnosno bjanko zadužnicama upisanih u Registar temeljem podataka o javnom bilježniku koji je na zadužnici, odnosno bjanko zadužnici ovjerio potpis, odnosno koji je potvrdio ispravu potvrdio²⁰. U slučaju da u Registru nije evidentirana zadužnica, odnosno bjanko zadužnica za koju je postavljen upit, ispis glasi: „nisu pronađeni odgovarajući podaci“.

4. Zaključak

Zadnje izmjene Zakona iz 2017., odnosno brisanje odredbe čl. 216. st. 6. Zakona, dovele su i do izmjene odredbi Pravilnika. Izmjenama Pravilnika brisana je njegova odredba, kojom je bila propisana obveza Agencije da u slučaju zaprimanja zadužnice i bjanko zadužnice koja sadrži podatke različite od onih upisanih u Registar, prije daljnjeg postupanja izvrši dodatnu provjeru zadužnice i bjanko zadužnice kod javnog bilježnika. Registar je zapravo upisnik koji sadržava podatke o osobi koja je izdala zadužnicu i o osobi u čiju korist je izdana zadužnica, sa podacima o preuzetom jamstvu za obvezu iz zadužnice i bjanko zadužnice, podacima o svoti tražbine za koju je zadužnica i bjanko zadužnica izdana te podacima o javnom bilježniku koji je potvrdio ove isprave.

Javni bilježnik koji potvrdi zadužnicu ili bjanko zadužnicu obvezan je navedene podatke odmah elektroničkim putem priopćiti službi Registra. Registar vodi Hrvatska javnobilježnička komora. Za upis zadužnice ili bjanko zadužnice u Registar plaća se jedinstvena naknada u iznosu od 10,00 kn.

18 Čl. 5. st. 1. Pravilnika.

19 Čl. 9. Pravilnika.

20 Čl. 10. st. 1. Pravilnika.

